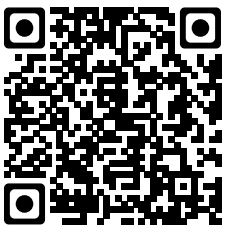


«ПЕРЕСТАНЬТЕ НАС ПЕРЕКЛАДУВАТЬ...»

Українці збурили російську пропаганду. У мережі з'явилося фото Степана Бандери. І хоч кожному досвідченому журналісту зрозуміло, що зображення фейк – росія ж захлиналася від злості й вила про «кровожадних фашистов-нацистов-біндеровцев». Це спричинило паніку у росіян та море мемів в українців.



Читати усі випуски
«Порогів» онлайн
за **QR посиланням** або на:
ukrajinci.cz/casopis-porohy

2-9

10-15

16-22

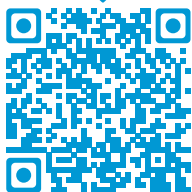
Колонка в соцмережі: святкове; Хроніка громади; Робота: Українка, яка створює 3D реальність, яка дбає про смачну їжу

для хворих; Українка, яка створює модний одяг; Українка, яка проєктує родинні будинки в Чехії; На лінії вогню: Війна і свято

Інтерв'ю: «Перестаньте нас перекладувати...»; Українці за кордоном; Людина: Алла Ветровцова

ПЕРЕДПЛАТА МІСЯЧНИКА «ПОРОГИ» ВСЬОГО ЗА **500 CZK / РІК** РАЗОМ **3 ПОШТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.**

Посилання
на формуляр

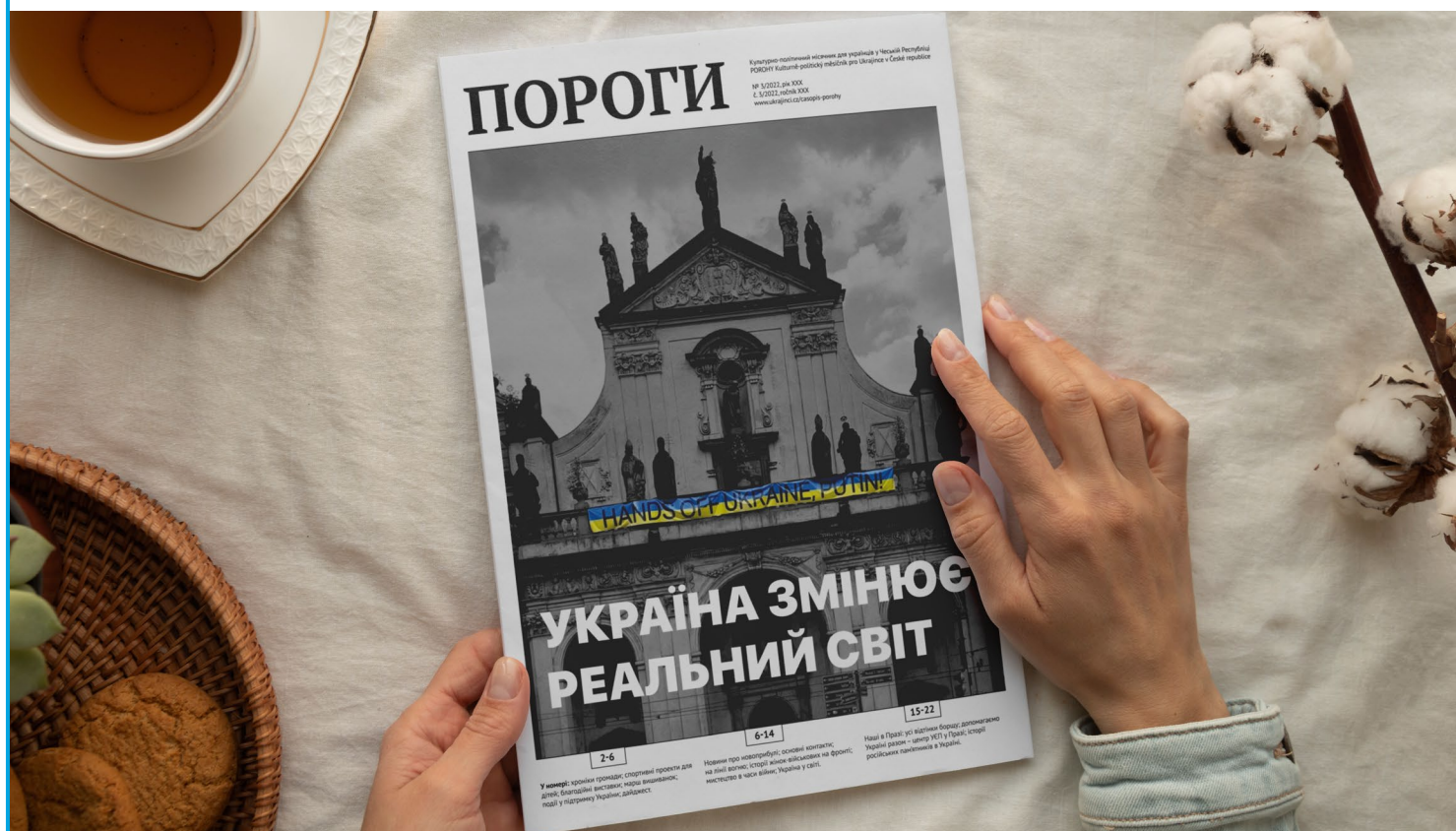


Замовити часопис можна таким чином:
вислати кошти на рахунок: **1925774379/0800**
і повідомити редакцію про оплату
та адресу замовника.

Інформація: **uicr@centrum.cz**
або на: **ukrajinci.cz/ua/casopis-porohy**



QR Platba



СУБОТНЯ УКРАЇНСЬКА ШКОЛА «ЕРУДИТ» В ПРАЗІ ЗАПРОШУЄ

- Бажаєте отримати українську освіту за кордоном?
- Ви хочете знати традиції та звичаї нашого народу?
- Ви готові наполегливо працювати над собою?

НАБІР УЧНІВ (1-11 класи).

*В нас ви отримаєте
документ державного
зразка України.*

Адреса:

Прага 1, ZŠ Uhelný Trh 4
www.erudyt.cz,
facebook.com/Erudyt,
susherudyt@gmail.com,
тел. +420 774 497 994



ЦЕНТР ДОПОМОГИ УКРАЇНИ

- ✓ гуманітарна допомога українським військовим та цивільним госпіталям, які знаходяться у зоні бойових дій.
- ✓ допомога українським біженцям (гаряча їжа кожного вівторка, пошук житла, консультації та соціальна підтримка, прийом та відправка гуманітарної допомоги).

Адреса: Tábořská 372/36
Гаряча лінія: 602 243 980
Сайт: www.u-e-p.eu
Facebook: [uepeu](https://facebook.com/uepeu)
Робочий час: 10:00 - 19:00 (Пн.-Сб.)



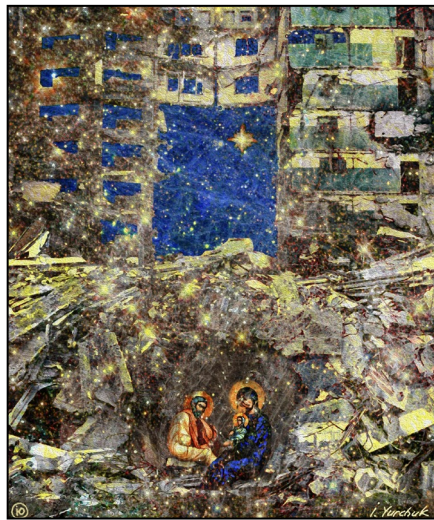
СВЯТКОВЕ

Текст: **ОЛЕКСІЙ СЕВРУК**

Щойноминуле Різдво Україна частково святкувала вже за новим стилем, тобто 24 грудня. І так може виглядати навернення до історичної нормальності й відмежування від норм, нав'язаних Московією. У цей день також виповнилося десять місяців відколи мертвецьке потойбіччя, ім'я якому Росія, посунуло повномасштабною війною проти України. Цілий світ здригнувся від погляду на невимовно бруральний та інтенсивний кривавий військовий конфлікт, який так чи інакше впливав на життя й на смерть мільйонів українців і українок. Все, що хотілося б отримати до цього Різдва, містить у собі історія про народження Ісуса. Це набір простих, та разом з тим, геть не очевидних речей. Хотілося б, щоб припинилися вбивства немовлят. Щоб люди не мали потребу рятувати життя втечею до примусової еміграції. Щоб вони не були змушені до виживання під окупаційною тиранією. Щоб діти мали обидвох батьків, хоч і не конче власних. Щоб, хоч народжені у вбогих умовах (у новозаповітному „хліві“), діти виростили оточені любов'ю й безпекою. Щоб Ірода було покарано.

Зрештою, щоб кожен новий день дарував надію на краще.

Коли я замислювався, що побажати своїм близьким до нового року, окрім



базальної психосоматичної пари щастя-здоров'я на думці найчастіше зринула витривалість. Саме витривалість дозволила колись давньогрецькому герою Фідіппіду принести звістку про перемогу Афін над персами під містечком Маратон: Ми перемогли! І ця стара історія може надихати. Як відомо тим, хто слухає подкаст Ярослава Грицака, у п'ятому столітті до нашої ери греки перемогли багату численнішу армію Персії, першої класичної імперії, яка простягалася від Середземномор'я аж до Індійського океану. Греки довели, що добре мотивовані вільні громадяни ладні

перемогти орди рабів та найманців (серед яких, до речі були й раніше підкорені греки), що їх кількісно переважають. Не відомо, як би виглядала Європа, якби греки не стримали персів у битві при Маратоні, а вісім років по тому у не менш славетній битві при Термопілах. Але є очевидним, що вона була би зовсім іншою. Все, що нам відомо про грецько-перські війни, було написано у грецьких джерелах (зрештою, саме ці війни були поштовхом до виникнення історії, як самостійної дисципліни). Перські джерела, натомість, попри величезні втрати і ганебну поразку Персії, про ці війни воліють не згадувати. Для персів «воєнна операція» пройшла «за планом». Що було потім, знає кожний школяр. Грецію чекав золотий вік. Бурхливий розвиток філософії і драми, мистецтв і науки – власне того всього, на чому стоїть сьогодення європейська цивілізація. Персії, натомість, вже нема. Вона проіснувала ще сто років. А потім її здобув і розпустив Олександр Македонський. Щодо його етнічного походження можуть бути розбіжності в поглядах, проте культурно і в громадянському сенсі він таки був греком, нащадком і спадкоємцем переможців від Маратону і Термопіл. Тим, кому належать слова про славетну перемогу. Вони перемогли. І ми переможемо. Але для цього треба витривати. ■

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 12/2022, рік XXX. Підписано до друку 28 січня 2023 року. **Ел. пошта:** uicr@centrum.cz. **Інтернет-адреса:** www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/, реєстрація: МК ЧР/7044. **Номер готували:** Богдан Райчи-нець, Ельвіра Божані, Олексій Севрук, Анатолій Крат, Тетяна Пилипчук. Використовуються повідомлення прес-служб посольств, інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. **Художнє оформлення та верстка:** Тетяна Пилипчук, www.plttn.com. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і не поділяти поглядів автора. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: «Українська ініціатива в ЧР», Воцелова 3, Прага 2, ід. номер: 60448296; **контакт:** uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz; Facebook.com/ukrajinska.uicr; **розрахунковий рахунок:** 1925774379/0800.

Porohy – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh, říční práh. Číslo 12/2023, ročník XXX. Uzávěrka: 28. ledna 2023. **E-mail:** uicr@centrum.cz, **web:** www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/, registrační číslo: MK ČR/7044. **Číslo připravili:** Bohdan Rajčinec, Elvira Bozhani, Oleksij Sevruk, Anatolij Krát, Tetana Pylypčuk. Používáme tiskové zprávy velvyslanectví, informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. **Grafika:** Tetana Pylypčuk, www.plttn.com. Za pravdivost uvedených informací je zodpovědný autor článku. Redakce může krátit text a neshodovat se s názory autora. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: Ukrajinská Iniciativa v ČR, z.s., Vocelova 3, Praha 2, IČO: 60448296, **kontakt:** uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz.; Facebook.com/ukrajinska.uicr, **číslo účtu:** 1925774379/0800.

ПРАЗЬКІ ЗБІРКИ ПРАЦЮЮТЬ ДАЛІ

Одеський санаторій реабілітації військових прикордонної служби в січні отримав генератор від Волонтерського центру Будинку нацменшин в Празі, триває співпраця волонтерів з варшавськими Юнайтерс, одним із потужних центрів допомоги в Європі.

У співпраці з міжнародною організацією MOM Прага передано переселенцям в кількох містах Чехії засоби для прання та чищення. Допомогу, наприклад, отримали в Хомутові, Врхлабі, Маріанських Лазнях, Празі, Брні та інших містах. Громадський центр Світло в Празі отримав від

Української ініціативи та MOM Прага п'ять ноутбуків. Діточки у Світлі раділи від подарунків, які надала їм фірма Productboard, а десятки дарунків попали в Кам'янець-Подільський та в Ізюм. Не зупиняється робота в празькій Криївці, де плетуть сітки для ЗСУ, підтримують новоприбулих і регулярно пересилають допомогу. Так само в центрі допомоги Нусле, Прага 4 допомагають воїнам. Крім збірки центр проводить безкоштовні курси інформатики для дітей 10-13 років. ■

Пороги



ВЕЧІР СВІТЛАНИ РАЙХЕЛЬ ДЛЯ УКРАЇНИ



У празькому кафе Carpe Diem у грудні під назвою «Різдвяний подарунок для України» лунали пісні та колядки. Світлана Райхель у супроводі Олександра Вісіча на гітарі виконали українські народні, чеські та словацькі авторські пісні. Гості вечора, Андреа Начічова та Рената Дресслер, збагатили вечір авторським шансоном. Протагоністи вечора займають-

ся музикою професійно, заповнений зал дав відчуття підтримки гучними аплодисментами. Під час вечора зібрано допомогу на суму 15 808 чеських крон, яку передано київському госпіталю. За кошти придбано, наприклад, антибіотики Коломіцин, які використовуються для важко поранених. ■

Пороги

МІТИНГИ В СТОЛИЦІ

Укrajська громада спільно з чеськими друзями 22 січня об'єдналася в історичному центрі Праги в живий ланцюг єдності з нагоди Дня Соборності України. У 1990 році понад 400 тисяч українців взяли за руки живим ланцюгом та з'їднали Київ і Львів, вимагаючи свободи для своєї країни.

Мітинг підтримав право України вільно обирати свій шлях розвитку та висловити підтримку. Прозвучали слова подяки дружній Чехії. У Празі також відбувся мітинг в підтримку

України. Учасники зібралися коло Народного музею. Мітинг зібрав тих, хто розуміє, що якщо росія не отримає поразку в Україні, то це загрожує безпеці усього демократичного світу. Як зазначили організатори акції, чеська організація «Karutin» та українська ініціатива «Hlas Ukrajiny», інші демонстрації, одна з яких відбувалась в той самий час поблизу, не мають багато спільного з реальним ставленням до України чеського суспільства. Організатори підкресли-



ли, що суспільство надалі зобов'язане відстоювати правду. ■

Пороги

МРІЯ НА «ПАЛЬМОВЦІ»

**Інформація
для громадян
України**

Informace pro občany Ukrajiny

10 січня у Празі відкрили Центр допомоги та підтримки MRIYA UA, де будуть надавати інформаційну допомогу, а також проводитимуть навчання для дітей та молоді. Центр, створений за підтримки ЮНІСЕФ, має ще більше допомогти українцям орієнтуватися у чеському суспільстві, передбачається робота передусім з молоддю. Новий центр допомоги знаходиться

біля станції метро Palmovka, за адресою Novákuvých 195\20A, Прага 8. Тут проводитимуться консультації стосовно здоров'я, підтримки дітей та їх сімей, працюватиме відділ соціальної роботи та підтримки профілактики, роботу розпочне відділ для підлітків та молоді. Додаткову інформацію щодо роботи центру можна знайти на сайті: mriyaua.cz.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ДМИТРУ ПАВЛИЧКУ!

Цих кілька слів не про війну. Це про всі війни України, що охопили століття, і про одну людину, поета, яка пішла з життя у неділю, 29 січня 2023 року, на 93-му році життя.

Він був великим поетом, безперечно, одним із найвидатніших українських поетів сучасності. Кажуть, що Василь Стус, поет-дисидент і мученик, шанував його талант і часто звертався до нього за мистецькими порадами.

Це був Дмитро Павличко. Протягом останніх 32 років він був взірцем українського патріотизму, не лише зміцнюючи українське політичне та культурне середовище, але й працюючи над тим, щоб усі національності в новій незалежній українській державі були частиною демократичного процесу та мали здатність домагатися свого людського життя та національної самореалізації.

Можливо, він був суперечливою фігурою навіть у свої хороші роки, тому що він був таким палким і владним характером. Кажуть, що він саме переконав Леоніда Кравчука, спікера парламенту УРСР, а згодом першого президента незалежної України, у серпні 1991 року підписати проголошення відновлення незалежності України. Кравчук, як відомо, був упередженим грачем, але його переконали. Тому Павличка часто називали сірим кардиналом молодого української держави, хоч і без титулу.

Біографія Дмитра Павличка буде написана і переписана багато разів і багатьма людьми, які знали його особисто чи просто знали про нього. Кажуть, у віршах розповідається про життя поета. Це не може бути правдивіше, ніж у випадку з Дмитром Павличком. Під час свого радянського періоду він писав вірші за вказівками Комуністичної партії, зневажливо і агресивно ставившись до націоналістичної української діаспори (я це пам'ятаю і маю ці вірші). Але водночас він написав слова до пісні, яка представляла українську націоналістичну боротьбу, «Два кольори», чорний і червоний, символізуючи чорну землю України, зрошену червоною кров'ю її героїв. Ці слова стали майже гімном та надихаючими, мотивуючими для нового покоління і, можливо, приводом для радянських репресій та ув'язнень.

Так, він виконував накази ворога, але якось зберіг свій патріотичний запал. У нього були глибокі переконання,



нання, але ще більш проминентні людські слабкості. Його завзяття, мабуть, найкраще відображає його бажання молодого гуцула приєднатися до Української Повстанської Армії, коли він був тільки підлітком. Його не прийняли через вік. Замість цього він продовжив вчитися і писати.

Йому потрібно було жити й працювати, а радянські московські вороги стояли на перешкоді його шляху, якщо він не співпрацював з ними. Оскільки він був амбітним, він розумів, що для того, щоб досягти успіху і процвітати в цьому суспільстві, йому потрібно задовольнити владу, яка була вимагаючою.

В останню третину свого життя, нарікаючи на минулі роки ідеологічного рабства, він часто зізнався в глибокому бажанні загладити провину. Він висловив велике каяття. Він багато разів вибачався і стверджував, що ніколи не писав московською, що теж не зовсім так. Але він був особистістю, і це був найкращий захист, який він мав, своє слово.

Між мною і громадським діячем Павличком у ХХІ столітті склалися робочі стосунки та дружба. Ми домовилися з багатьох питань. Навіть коли ми не погоджувалися, ми знаходили компроміси. Я попросив його написати передмову до однієї з моїх книжок. Він переглянув текст і сказав мені, що не погоджується з деякими моїми аналізами. Я підкреслив, що власне хочу чесної думки та аналізу, не буду ображатись і час покаже. Ходили один до одного додому, їли вареники та пло, палко й щиро обго-

ворювали справи. Ми часто говорили про його минуле.

Я не номіную Дмитра Павличка до лику святих, але, безумовно, він був одним із найвидатніших і найвпливовіших українців ХХ-ХХІ століття. Як поет, письменник, революціонер, державний діяч, політик і дипломат він був однією з найпродуктивніших постатей ранньої української державності. Він справляв враження на всіх, кого зустрічав. Якщо ви зустріли Дмитра Павличка, ви його не забули. Дисиденти і політв'язні вважали його своїм, хоча він не був ні дисидентом, ні політв'язнем. Колишні угодовці очікували від нього лідерства в новій ролі. Він був політичною силою відродження України. І любив, і палко ненавидів.

Україна це країна Павличків, нестримних, невтомних, запальних, готових до боротьби. Я не здивуюся, якби його родина, яка проживає на розі головної вулиці Києва, приховувала кілька пляшок із запальною сумішшю, зброю та боєприпаси на випадок, якщо москалі справді дійдуть до серця Києва. Той бойовий дух уособлює поета. Хочете знати Дмитра Павличка, читайте його твори, а зокрема вірші, та й хороші, і погані! Навіть радянські – мистецькі. Ви можете сміятися, плакати, а можете навіть називати поета совком або народною іконою залежно від тексту. Але байдужим не залишиш його творчість. Краще зрозумієш Україну, її трагічну історію та її нескорений народ.

Аскольд С. Лозинський
Колишній президент Світового Конгресу Українців

УКРАЇНКА, ЯКА СТВОРЮЄ 3D РЕАЛЬНІСТЬ

Українка Наталя Татарська - 3D-дизайнер, зараз вона створює 3D візуалізації в маленькому містечку Черношіце. Ще в лютому 2022-го року Наталя працювала у власній архітектурній студії, де проєктували житлові дома, квартири, кав'ярні та ресторани, а в березні тікала від російських ракет.

Текст: **ОКСАНА МАСЛОВА**

Наталі – 49 років, все своє життя вона провела в рідному місті Дніпро. 15 років займається 3D графікою.

В Чехії пані Наталі пощастило потрапити в теплу приймаючу родину. “Та пані, яка прийняла нас, в перший тиждень написала на фейсбук сторінці їхнього осередку, що приїхала пані з України, та додала моє портфоліо. З того посту їй зателефонували два архітектори, вона нас познайомила - і то були мої перші замовники. Я б сама нічого б не зробила, якби мені б не допомогли добрі місцеві люди”, - розповідає працююча українка.

Щоправда, через брак знання чеської мови та суцільний стрес, ця перша робота давалась важче, ніж в Україні. Хоча для досвідченої 3D художниці то було відносно нескладне завдання - створити візуалізацію інтер'єру по детальному опису. “Мала великий стрес, бо ще дуже погано розуміла, як вони працюють, - зізнається пані Наталя. - Ми спілкувались через перекладач та через картинки. Я не спала ночами. Самотужки моделювала всі предмети меблі. Хоч то було і не тяжке, але стрес блокував мозок”.

Наталя оформила OSVČ і працює як самозайнята особа. Тепер вона співп-



рацює з архітекторами та створює на їх замовлення інтер'єри для квартир та екстер'єри для будинків. Іноді може працювати і по 14 годин поспіль.

3D майстриня з України підкреслює, що всі замовники в Чехії ставляться до неї з повагою, хоча час від часу виникають непорозуміння, через мовний бар'єр. У вільні хвилини Наталя вдосконалює чеську мову, проходить додаткове професійне навчання та донатить на підтримку України.

А в найважчі часи каже собі: “У мене тут все чудово. А моя рідня та друзі сидять без світла та тепла в Україні. Я не маю права скиглити”. Головним рушієм її життя є син, який зараз навчається в коледжі та опановує чеську мову.

3D-дизайнерка Наталя працює в Чехії з перших місяців отримання візи

тимчасового захисту, як і інші понад 100 тисяч українців та українок, які працюють в Чехії.

Управління праці та Міністерство праці та соціальної політики Чехії розробили спеціальний сайт, на якому можуть знайти підтримку українці, які шукають роботу в Чехії.

Посилання на сайт



Про це спеціально для вас дізнавалась Українка в Чехії. Діліться посиланням, правдива інформація допомагає зберегти здоров'я та рятує життя. ■



УКРАЇНКА, ЯКА ДБАЄ ПРО СМАЧНУ ЇЖУ ДЛЯ ХВОРИХ

Щоранку українка Олена Бірюкова їде до лікарні в місті Říčany, тут вона піклується про харчування пацієнтів та медиків. Менше року тому в Олені був власний бізнес, а в березні вона була змушена покинути все та рятувати свого сина від російських ракет.

Текст: **ОКСАНА МАСЛОВА**

Олені Бірюковій – 41 рік, вона народилась та все життя прожила в Запоріжжі. Тут вперше закохалась, тут народився її син, тут вона створила власний бізнес. В березні працелюбна українка була змушена тікати з України. 4-го березня вона отримала візу тимчасового захисту, а вже 14-го березня вийшла на перший робочий день на нову для неї посаду - помічниця кухара в LDN Voikova.

Як українці вдалось так швидко знайти роботу? Олена з перших днів, як прибула до Чехії, почала її шукати. “Приїхали до друзів, - розповідає Олена. - Друзі питали усіх знайомих щодо мого працевлаштування, я паралельно шукала працю на сайті чеського уряду праці. Так вийшло, що одночасно приятелям запропонували цю посаду та на моє звернення також прийшла відповідь із запрошенням на співбесіду. 14 березня я почала працювати”.



Робочий день Олени починається о шостій ранку. “Маю восьми та два-надцяти-годинні робочі дні. Лікарня знаходиться в 3 км від того місця, де ми живемо. В Чехію ми приїхали на власному авто, тому не маю складностей в пересуванні. До моїх обов’язків входить підготовка продуктів, збір сніданків та вечері, приготування гарнірів та будь-яка допомога кухару”, - розповідає працелюбна українка.

В перші дні в Олени чимало складнощів виникало через незнання чеської мови. “Спочатку було дуже складно тому, що писана та неписана чеська мова - то, як на мене, є дві різні мови, - каже Олена. - Саме па підставі мови з одною колегиною виник на початку конфлікт. Але всі інші колеги дуже ввічливі та підтримують мене. Вдячна їм за це”.

В найважчі моменти жінка обіймає свого сина. Він для неї - найбільша розрада в житті. Хлопцю - 12 років, з перших днів приїзду до Чехії він почав навчатись в чеській школі. “Йому дуже подобається вчитись, відносини в школі з дітьми в нього дуже добрі.

Тут, в Чехії, продовжує займатись футболom, як і раніше в Україні. В команді його цінують за професійні якості. В Україні він був багаторазовим переможцем міських чемпіонатів та всеукраїнських турнірів. Тут також вже має із командою три золоті в різних турнірах”, - перелічує успіхи сина Олена.

Понад усе працююча українка мріє про перемогу України та відновлення рідного міста. А поки що щодня ходить на роботу в Чехії, як і понад сто тисяч українців та українок, що вже знайшли роботу та працюють в Чехії.

Управління праці та Міністерство праці та соціальної політики Чехії розробили спеціальний сайт, на якому можуть знайти підтримку українці, які шукають роботу в Чехії. ■



Посилання
на сайт



УКРАЇНКА, ЯКА СТВОРЮЄ МОДНИЙ ОДЯГ

Наталя Бурлуцька в перші дні війни приїздила до Чехії майже без речей та грошей, тікала з рідними з Харкова. А зараз створює модні колекції одягу в Празі.

Текст: **ОКСАНА МАСЛОВА**

Наталі 47 років, 27 з них вона прожила в Харкові, де займалась своєю улюбленою справою – створювала одяг.

8-го березня родина отримала візу тимчасового захисту в Празі. “Мені було дуже страшно, – згадує талановита українка.

– Так вийшло, що ми приїхали в Чехію без грошей та практично без речей. Я відразу почала шукати роботу: будь-яку. Коли брали інтерв’ю і запитали, що я збираюся робити, я сказала насамперед піду працювати. Репортери запитали, що я можу робити. Я відповіла, що я дизайнер і можу шити”. За словами пані Наталі, репортери розмістили інформацію про неї в групі празьких дизайнерів і вже скоро українка отримала перше замовлення.

“У Харкові в мене було своє дизайнерське ательє, де відшивались індивідуальні замовлення. Було дизайн-бюро, там розроблялися колекції для інших брендів. Колекції готувалися до запуску у виробництва. Так само відшивались колекції під брендом Burlutskaya-atelier. Ми брали участь у різних творчих проєктах. Шили костюми для фільму”. Але війна змусила Наталю тікати разом з 10-річною донькою та 70-літніми свекром та свекрухою. Харків – одне з найбільш постраждалих від російської агресії міст України.

“Я допомогла художниці створити текстильну картину для виставки, яка проходила в галереї Meetfactory. Я працювала над цією картиною 89 годин. Ручна праця, дрібна моторика, практично врятували мене. Дякую людям, які дали мені можливість працювати”, – зазначає Наталя. Адже ця робота на деякий час стала сенсом її життя і допомагала прокидатись кожного ранку.

Після того як картина була закінчена і пройшла виставка, художниця



Крістіна познайомила Наталю зі своїм другом дизайнером Яном Ракалом. Це знайомство вилилось у творчу співпрацю. Наразі Наталя працює дизайнером та конструктором в студії дизайну Alois Ficeks. А на роботу прокидається о 6:30. Своїм найбільшим професійним досягненням за цей час вважає колекцію суконь, яку розробила як повноправна дизайнерка.

“Я постійно вчу мову, ходжу на курси, всі на роботі намагаються розуміти мене, а я їх. Мені довелося згадати всі навички шиття, які я знала”, – розповідає Наталя про адаптацію.

Вона мріє створити місце в Празі, де українки могли б навчатись шити, адже це досі запитувана спеціальність.

В найважчі моменти талановита українка говорить собі: “Потрібно зробити два кроки, хоча б один. Не можеш йти – повзи”. Цілеспрямована дизайнерка Наталя тепер щодня ходить на роботу в Чехії, як і понад 100 тисяч інших українців та українців, що вже знайшли роботу та працюють в Чехії.

Управління праці та Міністерство праці та соціальної політики Чехії розробили спеціальний сайт, на якому можуть знайти підтримку українці, які шукають роботу в Чехії.

Про це спеціально для вас дізнавалась Українка в Чехії. Діліться посиланням, правдива інформація допомагає зберегти здоров'я та рятує життя. ■

УКРАЇНКА, ЯКА ПРОЄКТУЄ РОДИННІ БУДИНКИ В ЧЕХІЇ

Українка Альона Рудницька створює креслення реконструкції родинних будинків в Чехії. Ще рік тому вона жила в Дніпрі та навчалась в Національному технічному університеті “Дніпровська політехніка”.

Текст: **ОКСАНА МАСЛОВА**

Альоні - 22 роки. Минулого року вона закінчила бакалавріат та вступила до Національного технічного університету “Дніпровська політехніка” на магістратуру за спеціальністю: “Будівництво та цивільна інженерія”. І почала працювати за спеціальністю – помічницею менеджера з супроводу будівельних об’єктів в компанії, яка займається виготовленням і монтажем металоконструкцій. Війна змусила її тікати з рідного міста. Разом з сестрою та мамою вони попросили про прихисток в Чехії 12-го березня. За цей час їй вдалось захистити диплом магістра в рідному університеті та почати працювати за фахом в Чехії. Альона працює проектувальницею будівель (kreslič) в чеській будівельній фірмі.



“Я шукала роботу в березні на сайті пошуку роботи в Чехії для українців uajobs.cz, у відповіді на декілька підходящих вакансій за професією, написала про себе і на наступний день мені написали на пошту та запросили на співбесіду, - розповідає українка.

“Я переймалася через відсутність знання мов, але у вакансії було написано, що мовний бар’єр будемо долати разом, тому я пішла на співбесіду. Головною вимогою було знання програми AutoCad, в ній я мала досвід з навчання в університеті та виконання дипломної роботи, про що і розповіла на співбесіді. Мене прийняли на випробувальний термін тривалістю

2 тижня, і вже за 2 тижні я підписала трудовий договір. Я дуже вдячна чехам, які взяли мене на роботу в офіс без знання мови, вірять в мене і допомагають розвиватися в моїй професії”.

Робочий день Альони починається о 9:30. В її службові обов’язки входить створення проектів будівництва родинних будинків або їх реконструкції, креслення яких потрібно зробити в програмі AutoCad. “Креслення включають в себе: план фундаментів, плани поверхів, розрізи, плани покрівлі і фасади, потім ці креслення надсилаються замовнику для обговорення всіх нюансів. Також бувають виїзди на заміри та перемовини (але через ще доволі слабкий рівень чеської мови, в перемовинах я не беру участь, а тільки слухаю)”, - розповідає Альона.

Альона каже, що в колективі прийняли її дуже тепло, як рідну. А найбільшу складність на роботі викликає мова, але Альона постійно покращує знання чеської і навіть працює в програмі, основна мова якої - чеська.

В найважчі моменти українська проєктантка каже собі: “здаватися - це не про мене, тому прорвемося. Я просто

рухаюсь вперед, не дивлячись ні на що, якби складно не було, поки ми живі, ми не маємо права опускати руки”.

Українка мріє проектувати відбудови України після війни, а також бачити, як в будівлі, які ти спроектувала дарують людям затишок, комфорт і безпечно перебування в них.

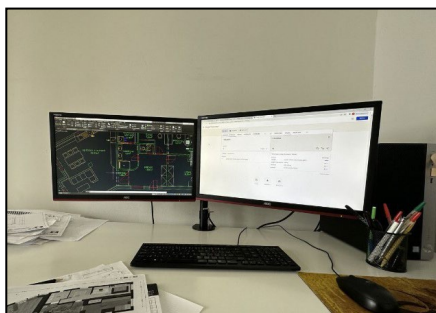
Альона наполегливо працює щодня, як і понад сто тисяч інших українців та українок, які знайшли прихисток та роботу в Чехії.

Управління праці та Міністерство праці та соціальної політики Чехії розробили **спеціальний сайт, на якому можуть знайти підтримку українці, які шукають роботу в Чехії.**

Посилання на сайт



Про це спеціально для вас дізнавалась Українка в Чехії. Діліться посиланням, правдива інформація допомагає зберегти здоров’я та рятує життя. ■



ВІЙНА І СВЯТО

Що відчувають у ці святкові дні українки, які виїхали за кордон

Мільйони українських біженців вимушені святкувати Новий рік в інших країнах. З початком війни більшість у жінок з дітьми виїхали до Європи, Канади та США. Перша хвиля відтоку людей відбувалася на початку весни, а вже влітку багато українців повернулися до домівок. Втім друга хвиля виїзду наприкінці 2022 року спричинена масованими бомбардуваннями та знищенням інфраструктури міст.

Підготувала: **ЕЛЬВІРА БОЖАНІ**

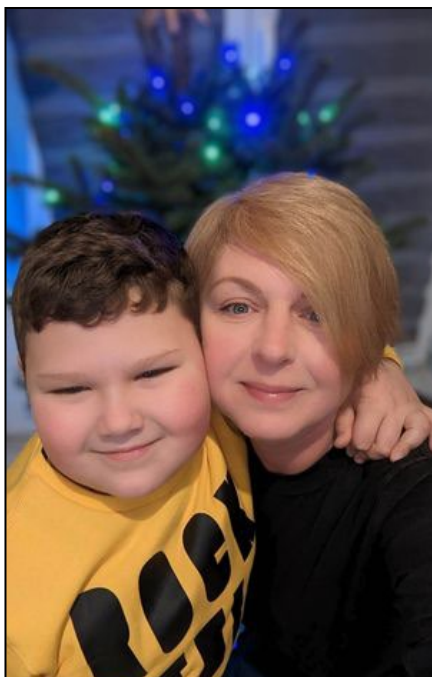
Ми поспілкувалися з кількома українками, які у різний час опинилися на чужині. Вони розповіли нам з яким настроєм та як святкували Новий 2023 рік.

КОЛОСОВСЬКА

Журналістка Лада Колосовська та її десятирічний син виїхали до польського міста Вольбром після того, як звільнили Херсон. Жінка перебувала в окупації з березня 2022-го й з величезним щастям зустрічала українські війська, коли ті зайшли в місто. Каже два тижні тривала ейфорія, але усвідомлення небезпеки не минуло й вона вирішила приєднатися з сином до родини.

«Тут немає відчуття чужини. Поляки розуміють нашу біду і дуже до нас добре ставляться. Я наче вдома, але вчу мову країни. Тут безперечно тепло, тут є світло, тут чуйні люди, але не душі у мене дуже важко. Навіть з переїздом у мирну країну – війна залишаєть-

ся у мене всередині. Тож, відчуття свята на Різдво у мене не було. Так само і Новий рік для мене настав тільки за календарем. Я все



ще живу у 2022-му. Для нас дуже важливо, щоб ми цінували наших воїнів. Вони найкращі у світі й мені болять, коли я думаю, що ми втрачаємо їх, – каже жінка.
– Але мій син заслужив на святкування Нового року й на подарунок і заради нього ми купили ялинку, яку потім можна висадити у садок, та бенгальські вогники. Дитині створили атмосферу щастя й радості. У мене ж одне бажання – Перемоги України!»

УВАРОВА

Киянка Анна Уварова з малолітнім сином виїхала в березні до подруги у місто Бад-Фюссінг, що в Німеччині. Жінка оселилася в готелі й влаштувала сина до місцевої школи. Восени до них приєдналася й мама Анни – Катерина. «Власниця готелю Данієла Альбрехт, привітала нас з прийдешнім Новим Роком й біля кожного номера українців залишила шампанське. А ще раніше, вона організувала в Україну гуманітарну допомогу – дві великі

вантажівки з необхідними речами поїхали у Бахмут. Їй звичайно допомагали наші волонтери з України та дівчата, які тут зараз живуть, – розповідає пані Катерина.

– А Новий рік я була з донькою. Ми побажали, щоб якнайшвидше закінчився цей жах на Батьківщині й ми повернулися!»

Анна пригадує, що напередодні Нового року новини з України не принесли відчуття спокою.

«31 грудня Київ бомбили. Я якраз говорила по телефону зі своїм однокласником коли бомба потрапила в Палац України. Дуже боляче бачити в інтернеті кадри того, як русня нищить твоє рідне місто». Жінка також телефонувала на відео зв'язок своєму другові, який воює у лавах ЗСУ з квітня місяця й напередодні Нового року знаходився на передовій у Горлівці.



«Після таких відео дзвінків, коли ти бачиш весь цей жах – не до святкувань. Тому ми з родиною повечеряли, послушали звернення Зеленського, син отримав подарунки, бо він все ж дитина і заслуговує на якісь бодай малі радощі. Такий от Новий рік. Випили шампанського й загадали бажання, яке зараз у нас у всіх одне – це Перемога!»

ЗУБКО

Анастасія Зубко із Запоріжжя спочатку виїхала з десятирічним сином до Канади, а вже звідти до США – у Пенсильванію де мешкає її брат.

«Це був не просто Новий рік, а розуміння, що майже рік на Батьківщині війна. Ще й у цей час обстрілювали



Київ. Ми були з родиною брата. Ялинку не встановлювали, а був різдвяний віночок із хвої, смішні гноми та яскраві гірлянди. Приготували смачненьке, випили шампанське, дивились «Кота у чоботях», привітали одне одного подарунками». Настя розповідає, що їй та сину сподобалось як у США прикрашають будинки та садиби до різдвяних свят. Каже, що було цікаво проїхатись вулицями та подивитись на яскраві декорації, а в деяких районах цікаві інсталяції з Санта Клаусами, оленями, сніговиками.

«Усвідомлення того, що майже рік йде війна на моїй Батьківщині, залишає важке відчуття та глибокий біль. У першу новорічну ніч уважно слухала звернення президента та українські пісні, бо вони відображали все те, що на душі та у думках. Неможливо забути та абстрагуватись від війни, проте важливо зібрати себе у купу та робити, що можеш і навіть трішки більше. Дякую моєму брату Івану та його дружині Катерині за гостинність. А також усім хто робить вклад у перемогу України та підтримку українського народу. Бажаємо усім нам перемоги, сил та натхнення у Новому році!»

БІЛЕЦЬКА

Разом з десятирічною донькою та мамою до Канади подалася харків'янка Анна Білецька. У Торонто жінка бере активну участь у волонтерській організації й допомагає таким як вона, з необхідною інформацією щодо працевлаштування, отримання необхідних документів та навчання. «Я рада з того, що мала можливість у різдвяні свята за підтримки

канадських спонсорів, привітати українських дітей з Новим роком. Ми організували для них свято з подарунками та фотосесією з Сантою. Передноворічний вечір я з родиною та друзями з України провела у розважальному парку Торонто, який яскраво прикрасили до свят. Все заради дітей. Я вважаю, що вони заслуговують на радість й позитив, як би їхнім батькам та рідним не було важко. Ну і звичайно, традиційним було те, що сам Новий рік зустріли в дружній атмосфері з новорічними салатами та смаколиками, – пригадує Анна. – Бажаємо здійснення мрій! У кожного вони свої та для кожного вони найважливіші! Бажаємо скорішого повернення до стабільного життя! Миру всім над головою!»



Десятирічна Вікторія почувалась затишно в Торонто й каже, що не вистачає тільки того, щоб усі рідні були поруч.

«Я звичайно рада бути в Канаді. Тут є дуже багато можливостей для дітей. Так я ходжу на плавання, займаюся волейболом, гімнастикою та катаюся на ковзанах у місцевих рекреаційних центрах. А от влітку, коли ми приїхали, я багато часу проводила в бібліотеках де для нас влаштовували майстер класи з малювання та крафту, – каже дівчинка. – Торонто гарно прикрасили до свят і відчувається різдвяний та новорічний настрій. Та мене дуже засмучує те, що тато не з нами. Я скучила за ним і хочу обійняти та привітати особисто, а не телефоном. Що ж доведеться терпіти та чекати такої нагоди!» ■



DĚJEPISNÝ A SOUDOBÝ KALENDÁŘ UKRAJINSKÝCH ČECHŮ NA ROK 2023

(vybraná data)



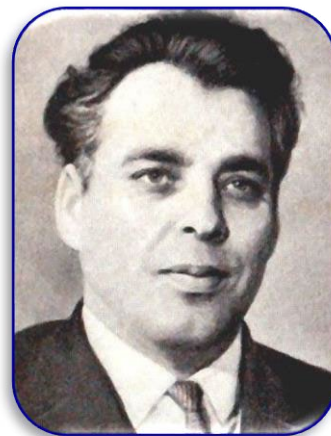
Jaroslav Hašek



Jan Blahoslav



Marie Provazníková



Василь Земляк
Václav Vacek

100. výročí úmrtí Jaroslava Haška, českého spisovatele, autora románu "Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války" (3.01.)
500. výročí narození Jana Blahoslava, čes. teologa, autora "Slabikáře Českého" a "Gramatiky české" a překl. Nového zákona (20.02.)
675. výročí založení Karlem IV. Univerzity Karlovy v Praze (7.04.)
80. výročí narození Marie Provazníkové, zakladatelky českého evangelického sboru a jeho kazatelky ve Veselínivce (9.04.)
100. výročí narození Vasyla Zemfaka, vl. jm. Václav Vacek, ukrajinského spisovatele českého původu (23.04.)
175. výročí narození Josefa Václava Myslbeka, českého sochaře, autora pomníků K.H. Máchy a sv. Václava v Praze (20.6.)
250. výročí narození Josefa Jungmanna, českého buditele a jazykovědce (16.7.)
225. výročí narození Františka Palackého, českého historika, autora "Dějiny českého národa v Čechách a v Moravě" (14.9.)
150. výročí narození Maxe Svabinského, českého malíře (17.09.)
100. výročí založení České matice školské na Volyni (2.12.)

1. ledna

1. ledna 1993

3. ledna 1923

6. ledna

7. ledna

18. ledna 1998

25. ledna 1990

28. ledna 1999

4. února 1628

10. února 1867

14. února 1912

20. února 1523

20. února 1993

20. února 2014

6.-8. března 1943

7. března 1850

8. března

12. března 1999

24. března 1990

28. března 1592

7. dubna

7. dubna 1348

9. dubna

9. dubna 1943

10. dubna

16. dubna

19. dubna 1991

20. dubna 1990

23. dubna 1923

26. dubna 1986

1. května

8. května 1945

9. května 1945

9. května 1990

21. května 1991

28. května

30. května 1995

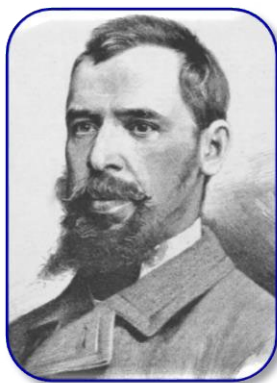
4. června

14. června 1798

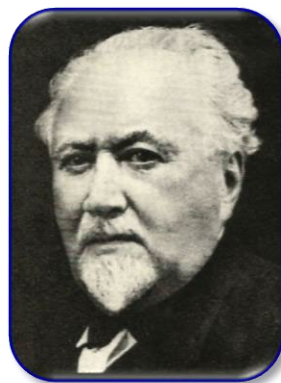
- Nový rok
- Státní svátek ČR – Den obnovy samostatného českého státu – 30. výročí
- 100. výročí úmrtí v Lipnici nad Sázavou Jaroslava Haška (*30.04.1883 Praha), čes. spisovatele, autora světoznámého románu „Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války“ (1923).
- Tři králové
- Boží hod vánoční podle juliánského kalendáře
- 25. výročí založení v Užhorodě Klubu T. G. Masaryka
- 33. výročí založení v Malé Zubovštině (Žytomyrská oblast) společnosti Malá Zubovština
- 24. výročí založení v Zaporizhzi (čes. Záporoží) společnosti Bohemie
- Učitel národa J. A. Komenský odešel z Čech do exilu a před tím se rozloučil s vlastní na Růžovém paloučku (ukr. Трояндова галявина) u Zacléře, který se tak stal symbolem českého vyhnanství pro víru a přesvědčení.
- 156. výročí založení ve Lvově České besedy
- 111. výročí založení české evangelické obce Veselínivky - Sirotinky (Odeska oblast)
- 500. výročí narození v Prešově Jana Blahoslava (†24.11.1571 Moravský Krumlov), významného českého teologa, 18. biskupa Jednoty Bratrské – JB (1557), pedagoga, muzikologa.
- 30. výročí založení v Simferopolu společnosti Vltava
- 9. výročí počátku 22. rusko-ukrajinské války (otevřená invaze začala 24.02.2022).
- 80. výročí bitvy u Sokolova (Charkivská oblast), 1. čes. polního praporu v SSSR (velitel Ludvík Svoboda).
- Před 173 lety se narodil v Hodoníně (Jihomoravský kraj) Prof. Dr. T. G. Masaryk, první prezident Československa
- Státní svátek Ukrajiny – Mezinárodní den žen
- 24. výročí přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě (NATO)
- 33. výročí založení v Malynivce (Žytomyrská oblast) společnosti Malynivské (zanikla r. 1992, obrozená 24.3.1993).
- Významný den ČR - 431. výročí narození v Nivnici u Uherského Brodu Jana Amose Komenského (†15.11.1670 Amsterdam, Nizozemsko), "Učitele národů", teologa, filozofa, spisovatele, kartografa a světoznámého pedagoga
- Velký pátek
- 675. výročí založení Karlem IV. Univerzity Karlovy v Praze
- Neděle velikonoční
- 80. výročí narození ve Veselínivce (okres Bereživka, oblast Odeska, Ukrajina) Marie Provazníkové, roz. Pujmanové, zakladatelky českého evangelického sboru (1998) a ordinované presbyterky (24.5.1999), vyznamenané za svou činnost pro záchranu v obci české identity a víry otců Cenou Gratias agit MZV ČR (2013) a medaili cti ČCE (2013).
- Pondělí velikonoční
- Velykdeň (Pascha) – pravoslavné Velikonoce na Ukrajině podle Juliánského kalendáře
- 32. výročí založení v Dubnu (Rivněnská oblast) společnosti Stromovka
- 33. výročí založení v Mykolajivce (Vinnycká oblast) společnosti Holenderští Češi
- 100. výročí narození v Koňušivce (Vinnycká oblast) Vasyla Zemfaka (†17.03.1977 Kyjev), vl. jm. Václav Vacek, ukrajinského spisovatele českého původu
- 37. výročí Černobylské tragédie
- Státní svátek Ukrajiny – Den práce / 19. výročí vstupu České republiky do Evropské unie (2004)
- Státní svátek ČR - Den vítězství.
- Státní svátek Ukrajiny – Den paměti a smíření
- Státní svátek Ukrajiny – Den vítězství: 78. výročí
- 33. výročí založení v Bohemce (Mykolajivská oblast) společnosti Bohemka (do 31.01.2005 Čeští bratři).
- 32. výročí založení v Lucku (Volyňská oblast) společnosti Matice Volyňská
- Neděle svatodušní - Zelené svátky
- 28. výročí založení v Kyjevě České národní rady Ukrajiny
- Neděle Svaté Trojice
- 225. výročí narození v Hodslavicích Františka Palackého (†26.05.1876 Praha), českého historika, autora „Dějiny českého národa v Čechách a v Moravě“ (1848-1876)



František Palacký



Josef Václav Myslbek



Max Švabinský



Odznak ČMS na Volyni

15. června 1990
20. června 1848

21. června 1991
28. června
2. července 1917
3. července 1992
5. července 863
6. července 1415

11. července 2000
13. července 1943
16. července 1773
28. července
Srpen 1905
3. srpna 1990
11. srpna 1438

12. srpna 1914
21. srpna 1968

24. srpna 1991
16. září 921

17. září 1873

20. září 1995
25. září 1993
28. září 935

28. září
3. října 1999
9. října 1999
14. října
20. října 1996

28. října 1918
31. října (1517)

2. listopadu
3.-6. listopadu 1943
8. listopadu 1620
11. listopadu

17. listopadu
21. listopadu

26. listopadu

29. listopadu 1992
3. prosince 1583
6. prosince
24. prosince
25. prosince

25. prosince 2009
26. prosince
31. prosince

- 33. výročí založení v Novhorodkivce (Zaporižská oblast) společnosti Čechohrad
- 175. výročí narození v Praze Josefa Václava Myslbeka (†2.06.1922 Praha), nejvýznamnějšího českého sochaře přelomu 19. a 20. století, autora pomníků Karla Hynka Máchy (1912) a sv. Václava (1935) v Praze
- 32. výročí ukončení odsunu sovětských vojsk z území Československa
- Státní svátek Ukrajiny – Den Ústavy Ukrajiny
- 106. výročí bitvy československé brigády u Zborova (Ternopilská oblast)
- 31. výročí založení v Melitopolu (Zaporižská oblast) společnosti Bohemie
- Státní svátek ČR - Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje: 1160. výročí jejich příchodu na Moravu
- Státní svátek ČR - Den upálení v Kostnici Mistra Jana Husa (*1369 Husinec): 608. výročí (jeho popel byl vyspán do Rýna). Pravoslavnou církví českých zemí a Slovenska je uctíván jako svatý mučedník.
- 23. výročí vzniku v Oděse společnosti Česká rodina
- 80. výročí vypálení obce Český Malin (zal. 1871) na ukrajinské Volyni
- 250. výročí narození v Hudlicích u Berouna Josefa Jungmanna (†14.11.1847 Praha), českého buditele.
- Státní svátek Ukrajiny – Den ukrajinské statnosti
- 118. výročí založení české evangelické obce Bohemky (Mykolajivská oblast)
- 33. výročí vzniku v Praze Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel
- Feodora. Fedir (čes. Fridrich) Danylovýč kníže Ostrožský (*1360, †1446?), vojvoda, guvernéř, účastník husitského hnutí (1418-1431), od r. 1440 mnich Kyjevskopečerské Lávy. Pravoslavný svatý (svatořečen v konci XVI. st.). Založil v Ostroze klášter dominikánů z Čech (1442, existoval do r. 1452).
- 109. výročí vzniku v Kyjevě České Družiny, první české vojenské jednotky po bitvě na Bílé Hoře (8.11.1620)
- 55. výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy (SSSR, BLR, MLR, NDR, PLR). Okupace (od 16.10.1968 dočasný pobyt sovětských vojsk) trvala do 27.06.1991. V jejím průběhu bylo usmrceno 425 (počet se stále zvyšuje), těžce zraněno 577, lehce zraněno několik set čes. občanů, emigrovalo kolem 350 tisíc občanů.
- Státní svátek Ukrajiny - 32. výročí nezávislosti
- Ludmily. 1102. výročí úmrtí v hradšti Tětin u Berouna české kněžny Ludmily (*asi 860, †15.09.921), první české světičky (svatořečená v 11. st.), mučednice katolické a pravoslavné církve a patronky českého státu (její ostatky leží v bazilice sv. Jiří na Pražském hradě).
- 150. výročí narození v Kroměříži Maxe Švabinského (†10.02.1962 Praha), českého malíře a rytce, učitele známého ukrajinského malíře a rytce Vasyly Kasijana (*1896, †1976).
- 28. výročí založení v Užhorodu Užhorodské společnosti české kultury J. A. Komenského
- 30. výročí začátku činnosti v Praze občanského sdružení (dnes zapsáný spolek) Exulant
- Václava. 1088. výročí úmrtí ve Staré Boleslavi (okres Praha-východ) českého knížete Václava (*asi 907 Praha?), prvního českého svatého (svatořečen na zač. 11. st.) a hlavního patrona českého národa (jeho ostatky leží v kapli sv. Václava v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě).
- Poznámka: Relikvie sv. Václava se uchovává také v Michajlovském Zlatovrchém chrámu Pravoslavné církve Ukrajiny v Kyjevě – PCU (byla věnována PCU biskupem Šumperckým Pravoslavné církve Českých zemí a Slovenska Izaiášem 21.11.2019).
- Státní svátek ČR – Den české statnosti
- 24. výročí posvěcení ve Veselínivce (Oděská oblast) české evangelické modlitebny
- 24. výročí vysvěcení v Čechohradě (Zaporižská oblast) českého římskokatolického kostela sv. Trojice
- Státní svátek Ukrajiny – Den obránce a obrádkyně Ukrajiny (pravosl. svátek Ochrany přev. Bohorodičky).
- 27. výročí posvěcení Betlémské kaple v Bohemce (architekt Petr Pirochta z Brna), jenž byla založena 28.8.1994 "výhradně ke kázání slova Božího v českém jazyce" a pro činnost českého krajského spolku.
- Státní svátek ČR - 105. výročí vzniku samostatného Československa
- Světový den reformace – 506. výročí (v tento den Martin Luther zveřejnil 95 tezí s návrhy pro nápravu církve)
- Památka zesnulých - Dušičky
- 80. výročí bitvy o Kyjev, které se zúčastnila 1. čsl. samostatná brigáda (velitel Ludvík Svoboda).
- 403. výročí bitvy na Bílé hoře u Prahy (v důsledku porážky ztratily české země na 298 let nezávislost!)
- [Mezinárodní] Den válečných veteránů (oslavuje se celosvětově od r. 1919 na počest ukončení První světové války v r. 1918, v ČR od r. 2001. Symbolem dne je květ vlnící máku)
- Státní svátek ČR - Den boje za svobodu a demokracii. 34. výr. Sametové revol. v ČSSR (17.11.-29.12. 1989).
- Státní svátek Ukrajiny - Den důstojnosti a svobody (zaveden 13.11.2014 výnosem prezidenta Ukrajiny č. 872/2014 na počest Pomerančové revoluce 2004 a Revoluce důstojnosti 2013)
- Významný den Ukrajiny – Den paměti obětí hladomoru 1932-1933 (každoroční národní pamětní den, který spadá do čtvrté soboty v listopadu). Oběťmi hladomoru byli také obyvatelé z českých obcí Bohemky a Čechohradu (od r. 1946 Novhorodkivka).
- 31. výročí založení v Kyjevě společnosti Vyšehrad
- 440. výročí zavedení mandátů císaře Rudolfa II. Gregoriánského kalendáře v českých zemích.
- Mikuláše
- Štědrý den: Adam a Eva
- 1. svátek vánoční: Boží hod vánoční podle gregoriánského (řeckořského) a nového juliánského kalendáře. Poznámka: První známé oslavy křesťanských Vánoc se konaly 25.12.354 v Římě.
- 14. výročí založení v Pervomajsku (Mykolajivská oblast) společnosti Nová Bohemka
- 2. svátek vánoční: Památka prvního mučedníka církve Štěpána
- Silvestra

Ilustrace: Osobní archiv a knihovna, csWikipedie, ukWikipedie, internet
Lektoroval Mgr. Petr Brodský

Dějepisný a soudobý kalendář ukrajinských Čechů (zal. r. 1990). Ročník 14/31. Vychází 21. 12. 2022. Uspořádal A. Drbal (Praha).

«ПЕРЕСТАНЬТЕ НАС ПЕРЕКЛАДУВАТЬ...»

УКРАЇНЦІ ЗБУРИЛИ РОСІЙСЬКУ ПРОПАГАНДУ

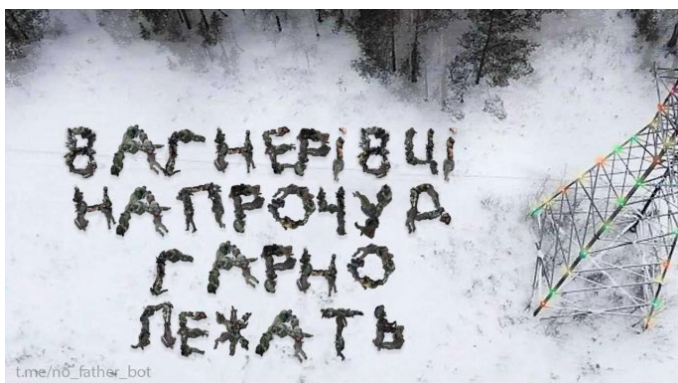


У московської пропаганди першого січня зашварило від обурення. У мережі з'явилося фото Степана Бандери викладене «трупамі рашиських солдат». Так українці у властивий їм гумористичний спосіб привітали з Днем народження провідника ОУН. І хоч кожному досвідченому журналісту зрозуміло, що зображення фейк – росія ж захлиналася від злості й вила про «кровожадних фашистов-нацистов-біндеровцев». Це спричинило паніку у росіян та море мемів в українців.

Насправді ж все дуже банально й просто – користувачі інтернету використали телеграм-бот «Папка в пакеті» розробниками якого є двоє хлопців з України. Вони започаткували програму ще влітку. Обидва не люблять про себе багато говорити й в інтерв'ю виданню *Speka* назвали свої віртуальні ніки у Twitter: Кіш з Фіша.

Telegram-бот так сподобався українцям, що ті почали створювати нові й нові картинки та написи не стримуючи фантазій й гумору. Провідні українські видання вже встигли детально описати цей феномен зібрали добірки найсмішніших картинок, створених за цим принципом. Пропонуємо вам декілька на наш вибір між абзацами інтерв'ю розробників.

Як довго, ви Кіш та Фіша створювали бот «Папка в пакеті»?
Розробляли кілька тижнів після роботи. Я мобільний розробник, з вебом років 10 не працював. Тож потрібен був час, щоб розібратись, як ті боти працюють. У дизайнера було цікавіше: знаходити «мертву русню», вирізати її з фото і компонувати у літери, а ще робити задники



(фон), лого для бота тощо. На кінець літа бот вже був готовим.

Ми оновили бота, додали гірлянди на башту, щоб було святково. Хтось узяв цей фон, замалював нашу ватермарку і нафотошопив там Степана Андрійовича. Ця картинка почала віруситися.

Скільки людей вже скористались ботом?

За останню добу, з першого по друге січня понад 30 тисяч. До цього з моменту створення всього загалом було близько трьох тисяч. Але це не враховуючи просто перегляди, бо їх там – хай бог милує.

Чи були якісь суміжні проекти в рамках бота «Папка в пакєті»?

На день народження Путіна ми робили оновлення – можна було генерувати картинки у стилі листівок із Viber.

Чи не думали про створення окремого шрифту для слів, викладених окупантами?

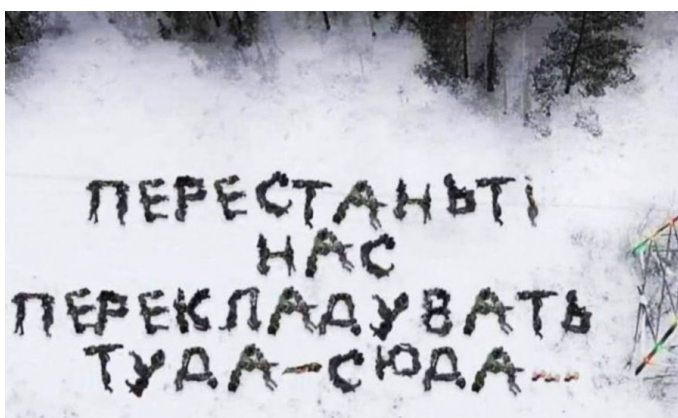
Ні, бо ж воно страшене і коштує дорого, ліпилось на швидку руку. Можна було б зробити краще. Але шрифт вже хтось зробив – я бачив його нещодавно в платних емодзі в Telegram. То робили не ми.

Які зараз улюблені картинки з боту? Зберігаєте собі щось?

Картинок зараз багато: і згенерованих ботом, і меми на основі них. Ми створили спеціальний Telegram канал «Пакувальня», куди кидаємо найсмішніше.

Як будете розвивати бот?

Будемо додавати нові теми. Але поки не скажемо, що саме – бо може не зробимо й люди образяться. Може, гіфки почнемо розробляти чи ще щось. Це некомерційний проект. А поки через те, що це дуже розійшлося, спробуємо збирати гроші на дрони для знайомих на фронті. ■



АЛЛА ВЕТРОВЦОВА:

«ВСЕ, ЩО Я РОБИЛА В ЧЕХІЇ, ТИМ ЧИ ІНШИМ ЧИНОМ ПОВ'ЯЗАНЕ З УКРАЇНОЮ»

Мені представилася можливість особисто познайомитися з українською журналісткою Аллою Ветровцовою з мальовничого чеського міста Маріанські Лазні в центрі чеської столиці 17 листопада – в День боротьби за свободу та демократію, який відзначається щороку на згадку про репресії студентства нацистами у 1939 році та розгін студентської демонстрації у Празі 1989 року. Тож на розмову віч-на-віч ми попрямували до популярної кондитерської Ovocný Světozor, що неподалік Вацлавської площі, і за філіжанками запашної кави і неперевершених кулінарних шедеврів поговорили на спільні для нас обох теми: журналістику, еміграцію, чеську мову і культуру, а також про війну та українських біженців.

СПІЛКУВАВСЯ: **Анатолій КРАТ**, м. Прага

Особисто я переконаний, що журналістами не народжуються, а ними стають. А що вплинуло на ваш вибір саме такої професії, а не якоїсь іншої? І, до речі, чи були у вас в дитинстві інші варіанти, крім факультету журналістики Київського державного університету імені Тараса Шевченка?

Я закінчила філологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка за спеціальностями «Історія чеської мови та літератури. Історія української мови та літератури». Тобто, це в подальшому передбачає викладання, наукову роботу. Мови мене завжди цікавили, а знання іноземних мов дозволяє вам працювати в іноземних медіа, де ви сам творець матеріалів та перекладач текстів - мови респондента. Та й говорити з іноземцями на їх рідній мові теж плюс, коли людина висловлює свої думки вільно і не сумнівається, що її правильно зрозуміли і нічого не переплутали. Рік тому ми торкнулись цієї теми у розмові з ректором Києво-Могилянської Академії, професором Сергієм Квіттом, який очолює Інститут журналістики та вчився на факультеті журналістики в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Багато філологів ідуть в журналістику, і я не виняток, запевнив мене пан професор Квіт.



Чи згодні ви з думкою відомого українського релігійного діяча, патріарха-предстоятеля Української Греко-Католицької Церкви 2001-2011 років Любомира Гузара: «Журналістика – це більше ніж професія. Журналістика – це не тільки репортерство: піти,

побачити й розповісти про те, що відбувається. Журналістика – це свого роду спосіб життя». І що ви думаєте про сучасну журналістику, що їй бракує?

Я на це питання відповім на прикладі своєї роботи редактором на іномовленні чеського державно-



го радіо, під назвою Радіо Прага, ČRo7- тобто, сьома радіостанція. Там працює шість редакцій, англійською, іспанською, французькою, чеською, німецькою, російською мовами та інтернет-редакція, яка опрацьовує додані матеріали від цих редакцій. Одного дня я зрозуміла, що журналістика «розсілася» в моєму житті і не збиралась звідти йти: кожного дня траплялось щось нагальне і цікаве, мені дзвонили знайомі або незнайомі і пропонували зробити цікаві теми. Але на часі було зайнятися іншими речами, і я хоча й з жалем, але пішла розвивати інші сторони свого життя.

Проте, коли ти приходиш роки так з 15 після того, як ту російську редакцію залишиш, на запис в Празі, в студії на Виноградській, де розташоване чеське радіо, свого репортажу з ветераном АТО (для передачі вже іншої радіостанції, Radio Plus, program Mezi Námi на чеській мові), технік в студії, яка опрацьовує звуковий файл та мої коментарі до репортажу, каже: «Я вас пам'ятаю, ви працювали на Радіо Прага в російській редакції», - то це вже визнання твого вкладу в журналістику. Тому що техніки щоденно обробляють купу програм для радіо. Вони теж люди, і пам'ятають тільки те, що їх особисто зачепило. Тож піти з радіо зіркою, а після довгої перерви повернутися і сказати, що

є неймовірний матеріал, а вони його беруть без зайвих слів, - це значить, що ця довіра до тебе як до журналіста є. Ну, і неможливо ж повернутися заради одного матеріалу, погодьтеся.

Стосовно того, чого бракує сучасній журналістиці, це непросте питання з багатьма нюансами, залежить, чи це друковані чи онлайн змі, радіо, чи телебачення. В різні періоди розвитку суспільства їй бракуватиме чогось

іншого. З другого боку, зараз є нові технології, і це роботу репортера полегшує. Все стало дуже динамічним, прискорилось. Є можливість відзняти та відтворити цікаві події та виставити свої матеріали на соціальні мережі, тому багато жартують про те, що сьогодні кожен може бути журналістом. Тож журналістика у процесі змін, і багато приносять до неї саме репортери – свій особистий стиль та подачу матеріалу.

Як і чому ви вирішили повернутися до журналістики?

До журналістики мене повернув восени 2020 року ветеран АТО - вже на чеському курорті, власне, на руїнах санаторного комплексу «Донбас» в Маріанських Лазнях. Я була настільки здивована, коли дізналась, що ветеран АТО родом з Житомирщини, з міста Овруч, на будівлі займався реконструкцією готелю в курортному ареалі «Донбас», що вирішила зробити з ним інтерв'ю. Думаю, він був не менш здивований, коли від мене дізнався, що є на чеському «Донбасі». Та й не чекав, що його акумульовану образу на те, як себе повели і влада України, і наше гливіке населення щодо ставлення до ветеранів АТО у 2014-2015-му роках, хтось дійсно хоче вислухати. На допомогу вони не сподівались, заробляли в Чехії і намагалися забути той сумний та жорстокий досвід. Думаю, то був той момент істини, коли ми обидва були зневірени, я з результатами журналіс-



тики, коли «пишеш, працюєш і нічого не міняється». Так само й він. І тут наші шляхи зітнулися.

Цікаво, що це ще був не кінець – історія набула обертів два роки пізніше, коли я познайомилась зі студентом з Росії Олегом Єгоровим. Він, як і я працював з українськими дітьми – біженцями від російсько-української війни в приміському літньому таборі, вчив їх чеської мови. Коли я почула, що родину його бабусі депортували з Житомирщини, з міста Овруч під Іркутськ за часів голодомору на Україні, я щиро пошкодувала, що цю історію не чув той ветеран АТО. Сподіваюся, що той чеський «Донбас», про який місцеві жителі Маріанських Лазнів пишуть на ФБ як про «єдиний Донбас, який не загарбав Путін», що ми, українці, його вже трансформували своєю сердечністю. Бо інакше тут просто неможливо знаходитись. Це був первинний імпульс, чому я зайнялась організацією свят День культури України, і саме на цьому символічному місці. Тому що ця тема болить всім.

У вересні цього року ми всі вдруге там зібралися, люди з Праги, з Коліна, Празька Криївка, українка з Хомутова, туристка-поетеса з Полтавщини, хор «Радість» з міста Градець Кралове, мами та діти біженці, співак рок-поп групи ОЕЛ Олег Люклян. Керівник організації «Українська ініціатива в ЧР» Богдан Райчинець, який вів наше свято, подивився на цей жвавий ярмарок під дощем і сказав: «Починаємо наше неформальне свято». І воно, дійсно, було дуже неформальним, для своїх, для рідних.

Як так сталося, що з-поміж кількох іноземних мов ви вибрали саме чеську? В Україні, наскільки я пам'ятаю, більшою популярністю користувалася польська мова. По-перше, тому, що у більшості наших співвітчизників є польське коріння. По-друге, тому, що це наш найближчий сусід, мова якого майже на 70% подібна до української. І, нарешті, по-третє, польська культура і ментальність дуже близькі українцям.

Чеська мова мене зацікавила завдяки чеській літературі. Тобто, я свідомо обирала професію тому що певні знання про історію Чехословаччини та про її культуру в мене вже були. Тим більше, навіщо вчити польську мову, якщо і менталітет, і мови – польська та українська – на 70 відсотків схожі.



Як склалася ваша професійна кар'єра в Україні? Чи вдалося вам уповні реалізувати свій творчий потенціал? Якщо так, то що ви вважаєте своїм найбільшим досягненням на Батьківщині? Якщо ні, то що вам стало на заваді?

Свій творчий потенціал я якраз змогла реалізувати в Чехії, в Празі, а тепер і в Маріанських Лазнях. В Україні були заплановані певні культурологічні та освітні проекти у зв'язку з Чехією. З друзями-філологами ми вже були готові їх розпочати, але спочатку ці плани заблокувала пандемія ковіду, а потім російське вторгнення до України. Проте, ці пазли вже складаються. Як вчительські (наші підлітки-біженці вже за півроку вчительського биття лобом об стіну перетворилися з «диких коней» на зосереджених та вдумливих), так і в журналістиці, коли несподівано приходить повідомлення на месенджер у ФБ від чоловіка-інваліда, який, рятуючись від російської навали та загрози окупації мені написав питання, радився, куди б йому евакуюватися з рідного українського міста до Чехії. Я порадила, але запитала, де він взяв мій контакт – він відписав, що знайшов на інтернеті мій репортаж

про людей-інвалідів, а він датований 2000-им роком. Тоді мені полегшало на душі, що моя праця стала комусь у допомозі 20 років потому.

Яким чином ви опинилися в Чеській Республіці? Чи зіграв у цьому ключову роль той фактор, що ви володіли чеською мовою?

Так сталося, що професійна зацікавленість у Чехії, її мові та культурі, переплелася з особистим життям і я переїхала тоді до свого чоловіка в Чехію. Тому, власне, прийшлося зіткнутися з тим, що потрібно переорієнтувати свою роботу та творчий потенціал, пристосувати його до можливостей у Чехії. Вони є, просто як новачок ти їх не бачиш.

З якими стресовими факторами емігранта-початківця прийшлося зіткнутися?

Стресові фактори ті ж самі, що у всіх на новому місці. Крім того, для місцевих жителів ви конкурент, але це була та сама проблема, що й у американців у Празі: «вони прийшли, щоб забрати наші робочі місця», – певне невдоволення зі сторони чехів було. Але якщо у вас є професія та ваші знання, вміння потрібні у певній галузі, то це не та

проблема, перед якою треба пасувати. Я володіла чеською та англійською мовами. Проблеми влаштуватися на роботу вчителькою англійської мови до місцевої школи не було. Пізніше я пішла працювати перекладачкою з чеської на англійську у американській газеті The Prague Post, щоб удосконалити знання англійської та потім повернутися до вчителювання. А згодом почала писати – в редакції неможливо від цього втриматися, та й всі тебе питають «чому ти нічого не пишеш». Тож до вчителювання я повернулася набагато пізніше і вже з життєвим досвідом.

І якби знову гіпотетично вам прийшлося вибирати країну для еміграції, чи залишилася б у цьому списку Чехія?

Я не роздумувала, що еміграція це місце, куди треба їхати виключно для того, щоб заробляти на життя. Історія чеської мови та літератури – моя освіта, професія. Тому Чехія з цієї точки зору для мене завжди буде цікавою. Я їхала до Чехії, бо для мене був цікавий процес. Були цікаві їхні культурні феномени, Празька весна 1968 року. Люди мене цікавили, їхні думки та

звички, вміння вирішувати проблеми. Тут з'явилося багато нових, чеських та інших друзів, з Америки або Англії. Ми ділилися своїм новим досвідом життя у Чехії, всі ми були тут іноземцями, а журналістське коло відоме своїм креативом, то ми й подорожували по країні, і одного разу поставили виставу, де журналісти стали акторами. Було несподівано і приємно, що Україна їх цікавить і що вони її не розглядають у парадигмі російського панування.

Не секрет, що не кожному українцю щастить знайти роботу в чужій країні за фахом. Наприклад, мені, режисеру театру за дипломом і письменнику за покликанням, приходиться тут працювати в супермаркеті. Якою була ваша кар'єрна історія в Маріанських Лазнях?

Я вище говорила про те, що якщо у вас є знання та досвід, потрібний суспільству, то без роботи ви не лишитеся. Радіожурналістикою можна займатися і в Маріанських Лазнях, необов'язково бути в Празі. Сучасні технології зв'язку допомагають заощадити час. Працювати вчителькою у школі можна й тут. Це відомий історичний курорт, з традицією освітніх закладів. Зараз тут

багато наших дітей – біженців війни, отож роботи вистачає.

У медалі або монети, як відомо, є дві сторони: лицьова і зворотна. Якщо екстраполювати цей відомий фразеологізм на ваше сприйняття Чехії і чехів, то що вам тут найбільше подобається (будемо це вважати титульною, або лицьовою стороною), а що не подобається, або навіть дратує (зворотна сторона)?

Я вже тут досить довго проживаю і сприйняла чи перейняла в чомусь чеські звички. Так що важко сказати, де межа, багато речей сприймаються як частина саме цієї культури і саме тут вона й виникла та підтримується, то тут неможна ділити на лицьову та зворотну сторони. Єдине, до чого не вдається звикнути, це певна чеська їжа. Ну чехам теж дивно, що українці їдять стільки гречки. Але в цілому, зважаючи на той контингент людей, з якими ви спілкуєтесь, то і виникають якісь сторони сприйняття. Приємно було, що Чехія невелика у порівнянні з Україною країна, що все поруч і не потрібно, наприклад, витрачати багато часу на транспорт, щоб доїхати на роботу.



В силу своєї журналістської професії ви вже стали своєрідним містком між двома народами і культурами. Чи не спадало вам на думку розширити творчий діапазон українсько-чеських культурних зв'язків, скажімо, перекладом книг чеських авторів українською мовою або навпаки – українських письменників чеською? Напевно ви знайомі з чеським творчим бомондом, не кажучи вже про український.

Це хороше питання. На жаль, поки що не вдалося знайти українське видавництво, яке було б серйозно зацікавлене у перекладі чеської літератури. Спроби були, була навіть домовленість з відомим чеським письменником Яхимом Топлем, про дозвіл на переклад його творів українською. Але далі розмов в одному київському видавництві справа не пішла. Проте, я обдумую інший проект, він теж буде зосереджений на чесько-українських стосунках.

Як влучно підмітив англійський письменник-сатирик Вільям Текке-рей, «війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних стягає кров, з інших – слюзи». Яким чином на ваше особисте

і професійне життя вплинула російсько-українська війна? Адже за ці дев'ять місяців російської агресії вам прийшлося, мабуть, вислухати тут, на чеській землі, сотні сумних історій українських біженців з різних регіонів України. Які вам запам'яталися найбільше?

Майже на всіх українців ця війна вплинула однаково. Ми згуртувалися і намагаємося допомагати один одному, Збройним силам України, аби вистояти та перемогти російського окупанта.

Серед історій, які я слухаю, а потім інколи роблю інтерв'ю з нашими біженцями для Чеського радіо, особливо запам'яталась одна: жінка з сином евакуювалися з Маріуполю, а потім виявилось, що то був передостанній поїзд. Потім можливості евакуюватися не було. Все відбулося дуже швидко, і вже за кілька днів місто опинилось у блокаді. Без сліз вона про цю евакуацію не могла говорити. І от її розповідь знову повстала в мене перед очима, тому що я нещодавно прочитала, що французька співачка Сюзан ді Вега написала та виконала пісню «Last train from Mariupol».

Ще я запам'ятала, як в квітні, коли в чеських школах розпочалося навчання чеської мови для українських дітей в адаптаційних групах, ми з групою семикласників дійшли до теми «Мій дім, моє житло». Завдання було описати свою кімнату, меблі, стіл і т. п. Діти засопіли, а один сказав: «Немає в мене більше кімнати. Ми зараз втрюх на одному дивані в готелі спимо». Їх дуже втішило, коли я їм сказала, що все ще буде, все відбудеться, а їхнє завдання – не забувати про своє українське життя і що ми повернемось одного дня додому. Фактично, я тому й пішла до школи, навчати наших українських дітей чеської. Коли я з ними знайомилась і вперше заходила в класи на урок, завжди знаходився учень, який питав, звідки я. І ви знаєте, дітей дуже гріє те, що я теж з України. В школі є й чеські вчителі, які з ними проводять уроки історії, фізики та ін. Але коли вони бачать нас, українських вчителів, вони дуже тепло з нами вітаються, посміхаються – для них ми, власне, гарантія, що Україна – не сон, що вона існує, що ось – дорослі, а вони, діти, цим дорослим потрібні.

Як українські біженці сприймають чеську землю загалом і відмінності у побуті та менталітеті зокрема? Які настрої переважають: залишилися



тут назавжди, хоча б заради стабільного майбутнього своїх дітей, чи повернутися після перемоги назад за будь-яку ціну, бо «де народився, там і пригодився»?

Діти-біженці, та й дорослі, були приємно здивовані, що чехи на вулицях вітаються з незнайомими людьми, що їм допомагають, що на переході-зебрі автівки дійсно зупиняються, і можна безпечно перейти дорогу, а цього в Україні немає. Але в гостях добре, а дома краще. Діти хочуть додому. Навіть чеська ялинка не така, «вдома була краща». Їхні батьки обізнані з ситуацією, та знають про жакливі руйнації своїх домівок, вдячні чеській владі за той шанс, який вони отримали, за підтримку та пільги для дітей у справі навчання в чеських школах. Діти не усвідомлюють, що для

відновлення України буде потрібен деякий час, і що ті ялинки, або їхні дитячі кімнати, живуть тільки у їхній пам'яті. І що треба перечекати, але не втрачати час. Треба вчитися далі, особливо це стосується підлітків, які мають вступати до чеських гімназій та середніх шкіл.

Ті, хто хочуть залишитися, намагаються зробити нострифікацію дипломів вищої освіти. Поки (як наприклад, у харківської родини), діти малі, батько працює на заводі та утримує вже немолодих батьків та своїх трьох малих дітей з дружиною. І роздуми про те, як воно складеться, теж впливає на їхнє рішення, повертатися до України, чи ні. Спочатку вони збирали валізи і хотіли виїхати, але починаються інтенсивні ракетні обстріли, і всі знову розпаковують речі. В тако-

му стані люди знаходились місяців п'ять, але у вересні-жовтні зрозуміли, що варто перечекати до весни. Про «назавжди» серед біженців ніхто не думає, всі живуть так, що вирішують проблеми сьогодення.

Незважаючи на потужну підтримку України та українців з боку чеської влади всіх рівнів, в Чехії час від часу озиваються й інші голоси, які звинувачують українців у падінні свого життєвого рівня, мовляв, їх ця війна не стосується. Як ви гадаєте, чим можна пояснити невдоволення українцями в такий важкий час: індивідуальним споживацьким егоїзмом, пережитком примарної соціалістичної рівності недавнього минулого чи недостатньою поінформованістю пересічних чехів з боку місцевих мас-медіа?

Я б не сказала, що голосів проти підтримки України багато, але вони є. І це нормально, їм дозволяють висловитись. Це і є демократія, слово ці критики отримують, а потім фахівці з даних питань розбивають їхню аргументацію наявними доказами. Завжди є люди, які чимось незадоволені. Поінформованість зі сторони чеських медійних засобів достатня. Чеські репортери навіть надсилають репортажі з першої лінії фронту, наприклад, з-під Бахмуту.

Чи плануєте ви залишитися в Чехії назавжди, чи все ж таки залишаєте за собою можливість повернутися в Україну.

Батьківщина є батьківщина, важливо, де людина народилась, виховувалась, яких пісень вам співала бабуся та мама. З Батьківщини людина бере натхнення, бадьорість, бажання творити. Тепер вже неважко певний час проводити за кордоном, а певний час – вдома, в Києві, наскільки полегшилось подорожування. Та й Україна за ті часи, що відокремилась від СРСР, теж змінилась, стала собою, розцвіла. Україна цікава як культурний феномен, в ній є все. Люди, які мають змогу подорожувати, тільки потім починають розуміти, наскільки наша Україна багата, на людей, на ресурси. Люди потім вбачають можливості, як свої таланти застосувати вдома, в Україні, вже з досвідом, як це робили інші народи у себе в країнах. Особливо ті країни, де Росія не блокувала їхній національний рух та розвиток. Все, що я робила і роблю в



Чехії, тим чи іншим чином пов'язане з Україною. Неможливо покинути Чехію назавсім, бо тут вже частина моєї душі, але й в Україну тягне, для рідної країни щось зробити.

Приміром, українці першої хвилі еміграції часів першореспублікової Чехословаччини здобули тут славу. Але вдома майже ніхто про них не знає, настільки Україна була ізольована від світу під час перебування у складі СРСР. Про своїх славетних краян за кордоном ми мало знаємо. Скажімо, відомий в Празі український ілюстратор Юрій Вовк, який ілюстрував багато книжок до 1960 року. Хто про нього знає в Києві? Про Василя Касіяна чули всі, це найвідоміший графік-ілюстратор Кобзаря Т.Г. Шевченка. Але якби не праця Ганни Величко, засновниці «Українського Меморіалу» в Чехії, ми б не довідалися, що єдина монументальна скульптура, яку створив Василь Касіян, знаходиться в Чехії, вона збереглася на цвинтарі українських інтернованих воїнів-стрільців. Касіян, який сам потрапив до тодішньої Чехословаччини як інтернований воїн, вчився в Празі на образотворчому факультеті, дякуючи підтримці чехословацької влади та президента Т. Г. Масарика. І цей пам'ятник він зробив на честь своїх побратимів з УПА. До речі, В. пізніше повернувся додому, бо, як кажуть, на двох стільцях не всидиш, і завдяки цьому його творчий доробок українцям відомий на Батьківщині.

Те ж саме щодо могил провідних діячів української культури, науки тощо. В Україні Пантеон славетних не існує. Тобто, він існує фрагментарно,

і за це ми знову не дякуємо росіянам, дуже багато вони постаралися, щоб українські імена зникли з мапи значних постатей людства. Багато українців задавалися питанням, де могили цих історичних постатей? Які теж посилюють дух та волю народу вже тим, що ці народні діячі були. Приміром, Олександр Довженко похований у Москві. А де похований Іван Мазепа або Пилип Орлик, автор першої Європейської Конституції, насамперед, важливої для Української держави? Ізнову ми підходимо до теми українська спадщина та «де вони і чому не вдома»?

В Празі на Ольшанських кладовищах є чимало могил української еліти, серед яких хімік Іван Горбачевський, ректор Карлового університету у Празі у 1902-1903 р.р., і визначний фізик родом з Галичини Іван Пулюй, і актори, і той же ілюстратор Юрій Вовк та ін. Дякуючи організації «Українська ініціатива в Чеській Республіці», виник проєкт «Адопція могил українських діячів», що означає відновлення імен української інтелігенції, реставраційні роботи надгробних плит – а там є свої шедеври. Те, що люди жертвують на ці роботи свої фінанси, це важливий етап. Але за ним має йти наступний етап: на часі зробити гід-провідник по цих непересічних особистостях. Проводити екскурсії по українських місцях у Празі та інших чеських містах, а також знайомити з історією тих же школярів – біженців від російської війни, що їм теж допоможе усвідомити свою багату історію та культуру на міжнародному рівні, уникнути відчаю на чужині, підбадьорити їх.

Яке питання як журналіст ви поставили б самій собі і як би на нього відповіли?

Питання: кому потрібна моя робота журналіста? Життя мені відповіло на це питання, коли підвело до мене ветерана АТО на Донбасі на чеському курортному «Донбасі» в Маріанських Лазнях. І я зрозуміла, що на часі повертатися. Що зараз це вкрай важливо, що спокійні часи, на жаль, в минулому, журналісти дуже потрібні саме в буремні часи. Але я навчилась балансувати своє вчителювання, журналістику, та на часі інші проєкти. Я вважаю, це прекрасний баланс. Одна діяльність «підготовує» ідеями іншу. Робота з людьми, інколи на свіжому повітрі. ■

КОЛИ НА ОБЛИЧЧЯХ ДІТЕЙ З'ЯВЛЯЄТЬСЯ ПОСМІШКА...

З початку повномасштабних військових дій внаслідок військової агресії Російської Федерації на території України минуло більше 11 місяців. Страхітлива війна не пошкодувала нікого. Мало хто хотів кудись їхати, а тим більше з дітьми залишатися в чужій оселі - так, в теплі-добрі, але у зовсім чужому світі.

Автор: **ОКСАНА БУРА, ХОМУТОВ**

Життя українців, які виїхали з України через неочікувану війну, вмістилося у валізу. В більшу чи меншу, але валізу. До неї склали найнеобхідніше і вирушили подалі від кошмару повітряних тривог, масованого бомбардування, окупації території, вбивства цивільного населення, страху за життя найдорожчого в світі – власної дитини. Безжально забрані війною спогади про щасливе життя, тепло сім'ї та звичне спілкування з друзями теж умістили в ту валізу.

Переїзд в іншу країну тяжко сприйняли діти - вони не повністю усвідомлюють весь жах війни, але гостро відчують, що їм бракує всього: рідної домівки, улюблених іграшок, книжок, щасливої мами, повітря і подиху України. Діти ходять до школи, навчаються, приймають участь в адаптаційних заходах. Але з часом стало зрозуміло, що в цій неймовірній суміші допомогти, дітям не вистачає спілкування з однолітками, з якими виросли в одному середовищі, можливості у звичному колі обговорювати всі свої вподобання рідною мовою.

Відновлення та покращення емоційного стану дітей є кропіткою роботою і задля цього працюють багато людей та організацій. Педагог з Хомутова, пані Анжеліка Мостова, своїми намірами та ідеями щодо облаштування дітям позашкільного ігрового дозвілля поділилася з однодумцями. З допомогою краянської спільки «Дзвони надії» (керівник пан Валерій Кулацький) та за підтримки адміністрації міста Хомутов (координаторка пані Яна Гронова) діткам виділили приміщення в соціальному центрі «Камінек», створили комфортні умови перебування.

Можливість цікаво та з користю проводити час, пізнавати історію



краю, забезпечена також і дитячими книжками з казками, історичними оповіданнями про Устецький край українською та чеською мовами – все це передано для дітей діаспорною організацією «Українська Ініціатива в Чеській Республіці» (голова пан Віктор Райчинець), Консультативною установою з інтеграції з Усті над Лабем (керівник пан Ян Кубічек), бібліотекою в Хомутові (директор пан Бедріх Фрич). Електронне піаніно, надане діаспорною організацією «Українська Ініціатива в Чеській Республіці», допомагає створити та підтримувати музичну атмосферу зустрічей.

Тепер, щотижня, діти збираються, читають, розмовляють, співають та малюють, грають на музичних інструментах та в настільні ігри, обговорюють і вирішують їх «дорослі» дитячі проблеми, будують плани на майбутнє і отримують задоволення від комунікації один з одним. Особливої впевненості в собі та своїх талантах дітям надає організація свят.

Так, до свята Нового року та Різдва діти з радістю та завзяттям, спільними зусиллями підготували різні творчі номери (вірші, пісні та танці). На імпровізований концерт вони запросили своїх рідних та друзів. Святкову атмосферу доповнювала прикрашена зала та веселий настрій учасників. Дуже порадували дітей прекрасні подарунки, які на свято Святого Миколая роздали представники місцевої комуніти зі спільки «Дзвони надії».

Спільне дозвілля об'єднує і покращує настрій всім: і дітям і організаторам. Щоразу після зустрічі відчувається, що діти дуже раді, їх очі сяють щастям. Під час такого спілкування дітям комфортно та звично, як вдома. І винагородою є щира дитяча посмішка. А коли є посмішка - є надія на щасливе майбутнє, адже діти – то і є наше майбутнє. Коли є майбутнє – є віра. І ми щиро віримо, що все буде добре. Промінчик надії про світ без війни живе в кожному і допомагає долати труднощі та йти до перемоги. ■

Корисна інформація з різних ресурсів в одному місці!

НА ПОРТАЛІ ВИ ЗНАЙДЕТЕ
ДОПОМОГУ У ТАКИХ СФЕРАХ
ЯК:

Чеська мова

Діти

Навчання

Події

Психологічна допомога

Культура

Гуманітарна допомога

Школа

Медицина

Робота

Житло

Інформація

PORTAL UA

Відскануйте QR-код та
перейдіть на портал

WWW.PORTALUA.CZ



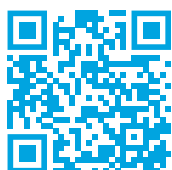
KEYOVERLAY.com
НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

Ми раді вам запропонувати простий, дешевий та швидкий спосіб як легко писати різними мовами.

НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

В асортименті інтернет магазину знайдете понад 50 мов та різні мовні комбінації (наприклад чесько-українсько-російсько-англійська комбінація розкладок в одному). Пропонуємо наклейки різних форм, кольорів (від білого до люмінесцентного і навіть золотого) на прозорому, чорному чи білому фоні.

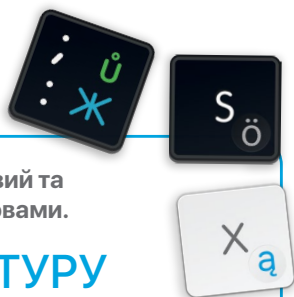
Для реалізації наклейок була вибрана найякісніша технологія друку та матеріал з високою фіксацією і низькою товщиною, що гарантує стійкість наклейки на клавіші та комфорт при друку. Усі стікери мають захисний шар (ламінування) для забезпечення їх довговічності. Завдяки універсальному формату, підходить для будь-якого типу та моделі клавіатури.



W www.prelepkyaklavesnici.cz
E info@prelepkyaklavesnici.cz
T +420 721 751 155

English version:
W www.keyoverlay.com

СКИДКА 20%
при закупівлі
будь-яких наклейок
та безкоштовна
доставка
при закупівлі
над 500 Крон
Код для скидки:
porohy



ADAPTAČNÍ CENTRUM CHODOV

ЦЕНТР АДАПТАЦІЇ ХОДОВ

Адаптаційний центр «Ходов» приймає українських дітей віком від **3** до **12** років, які не отримали місця в чеському дитсадку чи школі. Нові групи відкриються у **понеділок, 5 вересня**.

Для реєстрації та додаткової інформації звертайтеся до Енге Чамідулліні:

773205982
bulate99@gmail.com



ГОЛОВНИЙ КООРДИНАТОР
MGR. PETR PIJÁČEK



[FACEBOOK.COM/ADAPTACNICENTRUMCHODOV](https://facebook.com/adaptacnicentrumchodov)



PŘIŠLI S MÁLEM

PŘINÁŠEJÍ MNOHEM VÍC

„Kvůli válce jsem musela svou zemi opustit.
Díky vám ale můžu začít nový život.
A jako učitelka vám vaši laskavost vrátit.“

ANASTASIA - UPRCHLICE Z VINNYCJA

zacitspolecne.cz